

Oana Roxana IONESCU

**REGIMUL JURIDIC
AL ACTELOR
PREGĂTITOARE**

Universul Juridic

București

-2012-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2012, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
IONESCU, OANA ROXANA

**Regimul juridic al actelor pregătitoare / Oana
Roxana Ionescu. - București : Universul Juridic, 2012**

Bibliogr.

ISBN 978-973-127-724-0

34

REDACTIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0731.121.218**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL telefon: **021.314.93.15; 0726.990.184**

DISTRIBUȚIE: tel./fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

**COMENZI ON-LINE,
CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%**

Dedic această lucrare, părinților mei

Abrevieri

alin.	- alineat
alin. fin.	- alineat final
art.	- articol
c.	- contra
cap.	- capitol
C. Ap.	- Curte de Apel
C.D.	- Culegere de decizii ale Tribunalului Suprem
cit.	- citată de
C. pen.	- Cod penal
C. pr. pen.	- Cod procedură penală
C.S.J.	- Curtea Supremă de Justiție
dec.	- Decizie
dec. pen.	- decizie penală
d. î.	- decizie de îndrumare
Ed.	- Editura
ed.	- ediția
H.G.	- Hotărâre de Guvern
Î.C.C.J.	- Înalta Curte de Casație și Justiție
J.	- judecătorie
J.N.	- Justiția Nouă (revista)
lit.	- litera
L.P.	- Legalitatea Populară (revista)
M. Of.	- Monitorul Oficial
nr.	- numărul
O.U.G.	- Ordonanța de Urgență a Guvernului
op. cit.	- opera citată
p.	- pagina
par.	- paragraf
pen.	- penală
R.R.D.	- Revista Română de Drept
R.D.P.	- Revista de Drept Penal

s.	- secție
S.C.J.	- Studii și Cercetări Juridice (revista)
S.D.R.	- Studii de Drept Românesc (revista)
sent.	- sentință
s.p.	- secția penală
ș.a.	- și altele/alții
T.M.B.	- Tribunalul Municipiului București
T.jud.	- Tribunalul județean
T.p.r.	- Tribunalul popular al raionului
T.reg.	- Tribunalul regional
T.S.	- Tribunalul Suprem
vol.	- volum

Cuvânt înainte

Monografia constituie rezultatul unei cercetări științifice de strictă interpretare, drept penal-parte generală și abordează una din temele de actualitate, referitoare la regimul juridic al actelor pregătitoare. În demersul științific, autoarea a pornit de la reglementările din legislația penală națională, a valorificat literatura de specialitate, practica judiciară în materie, precum și numeroase elemente de drept comparat, fapt ce constituie premisa unei valoroase lucrări științifice.

Studiind o bogată literatură de specialitate și numeroase soluții din practica judiciară, ale căror date au fost supuse unor profunde reflecții, autoarea a reușit să înfățișeze cele mai actuale aspecte ale acestei problematice atât sub aspectul doctrinei, al legislației, cât și al jurisprudenței în materie.

Este de observat și preocuparea autoarei de a nu lăsa nediscutate și neanalizate multiplele controverse care s-au ridicat în această materie de-a lungul timpului, ca și variatele opinii exprimate de unii autori români și străini în preocuparea de a surprinde cât mai profund esența conceptului de act pregătitor și valabilitatea diferitelor soluții de tratament juridic care s-au propus în această materie.

Monografia este structurată în cinci capitole, fiecare cuprinzând atât elemente descriptive, dar și analize temeinice a problematicei abordate cu multiple idei personale reflectând nu numai capacitatea de documentare a autoarei și stăpânirea la nivel corespunzător a materiei tratate, dar și remarcabilele ei posibilități de aprofundare și analiză a celor mai subtile aspecte pe care le ridică materia abordată.

În primul capitol examinează regimul actelor pregătitoare în dreptul penal român, temă în cadrul căreia se ocupă de conceptul de act pregătitor, de particularitățile acestui concept, de natura și conți-

nutul actelor pregătitoare, de delimitarea actelor pregătitoare de actele de executare și de modul în care este definit actul pregătitor de către autorii români și străini. Tratarea problemelor abordate este densă, cu multiple idei personale, reflectând realele calități ale autoarei de aprofundare a temei și de descifrare a elementelor esențiale ale conceptului. Sunt examinate cu competență teoriile formulate asupra modului de delimitare a actelor pregătitoare de actele de executare, de autorii perioadelor istorice mai îndepărtate și până la cele mai actuale, analizând atât calitățile, cât și limitele explicative ale fiecărei teorii.

Capitolul al doilea al lucrării este consacrat tratamentului actelor pregătitoare analizei diferitelor poziții teoretice exprimate cu calitățile și neajunsurile lor, autoarea înclinând să aprobe soluția legii penale române ca fiind nu numai cea mai eficientă, dar și cea mai justificată teoretic.

Capitolele trei și patru au mai mult un conținut descriptiv, autoarea redând cu competență și documentat elementele istorice referitoare la legislația și jurisprudența în materia actelor pregătitoare ca și elementele de drept comparat în același domeniu.

Ultimul capitol este consacrat unei analize aprofundate a soluțiilor din practica judiciară pronunțate în materia actelor pregătitoare. Autoarea analizează amplu atât soluțiile corecte pronunțate de instanțele de judecată, cât și cele discutabile, supunând unui examen critic argumentele cuprinse în motivarea hotărârilor judecătorești semnalând atât valoarea, cât și neajunsurile acestor motivări. Sunt interesante și convingătoare chiar unele observații critice asupra unor motivări din deciziile instanței supreme, pe care autoarea le supune unui examen profund și documentat.

Privită în ansamblul ei lucrarea de față se înfățișează ca o monografie temeinică bine documentată, cu reflecții pertinente și profunde asupra temei și cu multiple contribuții personale la clarificarea și explicarea chestiunilor abordate.

Stilul lucrării este dens, accesibil, pe alocuri literar, ceea ce înlesnește pătrunderea în universul de idei ale autoarei.

Lucrarea va prezenta interes atât pentru cercetători științifici, cadre didactice de specialitate, persoane care lucrează în domeniul dreptului penal (judecători, procurori, organe de urmărire penală), studenții facultăților de drept, cât și pentru publicul larg care se preocupă de cunoașterea prevederilor Codului penal.

Prof.univ.dr. George Antoniu
Director științific onorific
al Institutului de Cercetări Juridice
„Acad. Andrei Rădulescu”
al Academiei Române

CAPITOLUL I

REGIMUL ACTELOR PREGĂTITOARE ÎN DREPTUL PENAL ROMÂN

A. Conceptul de acte pregătitoare în dreptul penal român. Fundamentare, trăsături specifice

1. Orice activitate a omului presupune o desfășurare în timp și spațiu, putând parcurge în drumul său mai multe momente sau faze, fiecare din ele având un anumit rol în raport cu rezultatul final, modificarea în lumea exterioară¹. Același drum îl parcurge și un act săvârșit în vederea comiterii unei infracțiuni. Numai că asemenea acte prezintă un anumit specific. Unele dintre ele, prin natura lor nu relevă scopul în vederea cărora sunt comise, pe când altele, dimpotrivă, evidențiază prin natura lor direcțiile în care sunt îndreptate și scopul urmărit de făptuitor.

Actele din prima categorie au o semnificație echivocă putând fi socotite prin natura lor fie ca fiind comise în vederea săvârșirii unei infracțiuni (așa cum este intenția făptuitorului), fie că sunt acte comise în vederea unor scopuri licite. Așa de exemplu, cumpărarea unei chei sau a unei substanțe toxice prin natura lor nu trădează neapărat intenția (care există la făptuitor de a fi folosite la pătrunderea ilegală într-o locuință sau la încrederea unei persoane cu care făptuitorul se află în dușmănie, deoarece aceste acte pot fi comise și în scopuri licite (de pildă, pentru a înlocui o cheie pierdută de la locuință sau pentru a ucide șobolani care au devenit periculoși).

¹ V. Dongoroz, *Explicațiile teoretice ale Codului penal român*, vol. I, Ed. Academiei Române, București, 1969, p. 131.

Altfel zis, asemenea acte nu pot fi considerate *ex ante* ca fiind ilicite penal și prin urmare susceptibile să atragă o răspundere penală, decât eventual în raport cu actele următoare ale făptuitorului. De exemplu, dacă cel care a cumpărat chei depune eforturi pentru a adapta cheia la mecanismul de intrare într-o anumită locuință sau dacă cel care a cumpărat otrava o dizolvă într-un pahar pe care îl folosește o anumită persoană, actele inițiale echivoce capătă o semnificație univocă, putând fi considerate exacte ca acte cu relevanță penală și ca atare susceptibile să atragă răspunderea penală.

Actele din această categorie care nu relevă prin natura lor intenția făptuitorului, scopul în vederea căruia au fost comise pot, la rândul lor, să fie simple exteriorizări a intenției delictuoase a făptuitorului sau pot să fie acte exterioare prin care acesta pregătește sau creează infracțiunea.

2. Într-o anumită concepție inspirată din doctrina germană a secolului trecut se considera că numai consumarea efectivă a faptei ar atrage o tulburare a ordinii de drept și ar justifica răspunderea penală a făptuitorului¹. Această concepție se înscria într-o viziune liberală extremă care preconiza limitarea intervenției statului în raporturile cu cetățenii numai la situațiile când această intervenție ar fi devenit absolut necesară, prin aceea că valorile sociale fundamentale ar fi fost efectiv lezate sau puse în pericol. Dincolo de aceste situații extreme statul, autoritatea publică, nu ar trebui să se amestece stingherind astfel libertatea cetățenilor, înfricoșându-i cu perspectivele unor pedepse aspre pentru rezultate periculoase ipotetice, de cele mai multe ori pretexte pentru a interveni în viața și activitatea cetățenilor limitând nejustificat libertatea lor de acțiune².

O asemenea soluție n-a fost însă admisă de nicio legislație modernă susținându-se că experiența trecutului ca și cerințele unei politici penale raționale pretind sancționarea chiar anticipată a actelor care conduc la consumarea infracțiunii, chiar dacă la un moment dat aceste acte vor fi fost întrerupte sau care nu și-au produs efectul

¹ G. Antoniu, *Tentativa*, Ed. Societății Tempus, București, p. 14.

² Roger Merle, André Vitu, *Traité de droit criminel*, tome I, Cujas, Paris, 1977, p. 355.